

Акт
обстеження насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки по
ДП «Черкаське військове лісництво»

13.09.2024 р.

м. Сміла

Комісія в складі: начальника Центрально – Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства ПЕРОВА Сергія, начальника відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Олени, інженера – лісопатолога I категорії відділу надзору та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКА Володимира, головного лісничого ДП «Черкаське військове лісництво» ПИЛЯВСЬКОГО Олександра, старшого майстра ЛИМАРЕНКА Олексія, у присутності представника Виконавчого комітету Руськополянської сільської ради – начальника відділу містобудування, архітектури, земельних відносин, комунальної власності, житлово – комунального господарства БОЛОТЮК Валентини, провели обстеження лісових ділянок на доцільність призначення суцільної санітарної рубки, загальною площею 40,9 га.

Таксаційна характеристика ділянок, представлених для огляду, згідно матеріалів
базового лісовпорядкування 2018 року:

Лісництво	Номер квартату	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер підвиділу	Площа підвиділу, га		Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія лісів
					загальна	у т.ч. площа можлива для експлуатації	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб.м на 1 га		
Лісництво	13	6	9,6	1	2,9	2,9	10Сз+Дз+Бп	85	0,60	1А	30	40	410	2	
Лісництво	39	28	6,2	1	2,0	2,0	10Сз	71	0,60	1А	26	32	330	2	
Лісництво	55	7	2,9	1	1,5	1,5	9Сз1Дз+Бп+Ос+Лпд+Клг	62	0,70	1Б	27	32	400	2	
Лісництво	58	14	4,9	1	2,3	2,3	7Сз3Дз+Бп	71	0,60	1	25	36	300	2	
Лісництво	61	7	25,0	5	3,5	3,5	8Сз2Дз	71	0,70	1А	27	32	410	2	
Лісництво	61	7	25,0	6	11,2	11,2	8Сз2Дз	71	0,70	1А	27	32	410	2	
Лісництво	61	20	2,0	1	1,4	1,4	9Сз1Дз	55	0,90	1А	22	26	395	2	
Лісництво	64	17	5,6	2	2,2	2,2	10Сз+Бп	56	0,70	1Б	25	28	390	2	
Лісництво	67	7	8,4	1	0,8	0,8	10Сз+Дз	66	0,70	1А	27	32	430	2	
Лісництво	67	9	1,5	1	0,7	0,7	8Сз2Дз+Бп	81	0,70	1Б	31	36	500	2	
Лісництво	71	2	14,7	2	8,5	8,5	10Сз+Дз	78	0,70	1	27	32	390	2	
Лісництво	71	17	5,5	4	3,9	3,9	10Сз+Дз+Бп+Гз	78	0,70	1	27	32	400	2	
всього			111,3		40,9	40,9									
Всього ССР по лісництву, га:					40,9										

В результаті обстеження встановлено:

На момент обстеження хвойні насадження ДП «Черкаське військове лісництво» (далі – Лісництво) знаходяться в незадовільному санітарному стані. На його погіршення вплинула ситуація, викликана масовим всиханням соснових насаджень, а саме розповсюдженням верхівкового та шести зубчастого короїдів. При огляді вищевказаних соснових та сосново - дубових ділянок відмічаємо комплексний осередок спалаху масового розмноження стовбурових шкідників з родини Iridae. Характер розподілу всихання осередку: наявність

куртинно (до 0,25 га) та суцільно (понад 0,25 га) розташованих дерев сосни, в більшості, V категорії стану з яскраво – червоною глицею, є IV та VI категорії санітарного стану. Пошкоджені насадження, переважно, чистих сосняків середнього та старшого віку.

По всіх ділянках зустрічаються дерева, зовні III категорії санітарного стану, із зеленою глицею, але вже з локально відшарованою корою, під якою інтенсивне заселення шести зубчастим короїдом.

При огляді соснових стовбурів V категорії санітарного стану (повалених, підірваних) відмічаємо масове заселення комплексом стовбурових шкідників, а саме верхівковим та шести зубчастим короїдами та вусачами. Кора на деревах з низу локально або повністю по стовбурі відсутня. Найпоширенішими видами, які стрімко розширили свій ареал і призвели до масових уражень хвойних порід являється – короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) та короїд шести зубчастий (*Ips sexdentatus*). Зустрічаються вони на хвойних деревах різного віку. Розвивається верхівковий короїд на вершині й гілках, часто уражує зону перехідної кори.

В процесі лісопатологічного обстеження встановлено також пошкодження насаджень шести зубчастим короїдом, який разом із верхівковим короїдом працює у парі, починає нищити сосну знизу, в районі товстої кори, при великій кількості заселяє і перехідну, що ми й спостерігали при обстеженні: по колу стовбурів сосни на землі у значній кількості наявна «бура мука» шести зубчастого короїда.

Ці шкідники тягнуть за собою офіостомові гриби, що вражають найціннішу частину деревини, і вона синіє. Короїдам вистачає один місяць, щоб знищити дерево.

На ділянці в кварталі 61 виділі 20.1 лісовпорядкуванням призначена прохідна рубка. Але, враховуючи суцільний характер всихання, на час огляду майже всі дерева V категорії санітарного стану з яскраво – червоною глицею площею 1,4 га, вибіркового способу рубки проводити недоцільно.

Оскільки всихання соснових деревостанів в осередках масового розвитку верхівкового короїда відбувається дуже швидко, у гострій формі (перехід дерев з 2-ї до 5-ї категорії санітарного стану) – 6-8 тижнів, з урахуванням стану насаджень, особливостей розвитку шкідників, це потребує в максимально стислі строки (позачергового) проведення санітарних рубок у вищевказаних осередках. Не здійснення вчасних заходів з поліпшення санітарного стану лісів, зумовить надзвичайні наслідки: подальше поширення верхівкового та шести зубчастого короїдів, масовий розвиток вторинних стовбурових шкідників, значні економічні втрати підприємства, внаслідок переходу ділової деревини у дров'яну при її посинінні та пошкодженні стовбуровими шкідниками.

Окремі ділянки шпилькових насаджень в кварталі 67 виділах 7.1 та 9.1 суміжні між собою, створюючи єдиний масив дерев V категорії санітарного стану з яскраво – червоною глицею.

У Лісництві на ділянках змішаного складу з головною породою сосна звичайна, де в складі або присутній дуб звичайний та присутні береза, липа, поодинокі осика, клен, граб, у суцільну санітарну рубку будуть відібрані і наявні листяні породи, які характеризуються дуже ажурною кроною, дрібним листям, відмічається розрідженість та інтенсивна суховершинність від 2/3 до 100% крони, із враженням некрозно – раковими хворобами: поперечним раком дуба, коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура та східчастим раком листяних порід, який викликає утворення на стовбурах і товстих гілках багатоступеневих ракових ран. На ділянці присутня немала кількість дерев дуба без приrostів, невідповідні за віком таксаційним показникам (по висоті та діаметру). Наявні стовбури цих дерев з масовими та всихаючими водяними пагонами, що свідчить про втрату біологічної стійкості деревостану. Під час обстеження на деревах листяних порід VI категорії санітарного стану під корою були виявлені характерні ходи для вусачів, заболонників.

На обстежених ділянках зустрічаються дерева з виходом плодкових тіл дереворуйнівних грибів - трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей деревних порід, підлягаючі санітарній рубці.

Виявлені плодові тіла: справжнього трутовика, який вражає стовбури дуба, берези, граба, клена та викликає білу «мармурову» ядрову – заболонну стовбурову гниль й

несправжнього трутовика – білу ядрово - смугасту стовбурову гниль корозійного типу, центральну гниль стовбурів та товстих гілок у граба, кленів та інших порід.

Іноді стовбурові гнилі розвиваються на тлі некрозно-ракових захворювань, будучи в цьому випадку типовим прикладом сполучених хвороб.

На ділянці у кварталі 71 виділ 2.2 площею 8,5 га складом 10Сз+Дз дерева дуба звичайного розміщені нерівномірно по площі, в більшій мірі по периметру ділянки. До речі, тут спостерігається враження дерев сосни омелою австрійською, крони яких заселені омелою понад 30 відсотків, які на час обстеження вже з червоною та відсутньою глищею (V – VI категорії санітарного стану).

Після проведеного поточного лісопатологічного обстеження оглянуті ділянки лісових масивів Лісництва занести в Книгу обліку шкідників та хвороб лісу як осередок комплексу стовбурових шкідників (короїди та вусачі: верхівковий та шести зубчастий короїди, малий сосновий лубоїд, кореневий коротковусий, рагій ребристий).

Таким чином, в обстежених хвойних насадженнях Лісництва, де проведення вибіркового санітарних рубок недоцільне, в суцільну санітарну рубку будуть відібрані ділянки соснових насаджень по таких причинах:

- хвойні дерева IV -VI категорій санітарного стану, розміщені куртинно – суцільно по ділянкам, пошкоджені комплексом стовбурових шкідників, а саме: короїдами: верхівковим та шести зубчастим короїдами, малим сосновим лубоїдом, вусачами;
- листяні породи із враженнями некрозно – раковими хворобами, стовбуровими гнилями (трутовика) та пошкоджені стовбуровими шкідниками (вусачі, заболонники).

Характер всихання насаджень куртинно - суцільний. Тип всихання – різкий.

Для наведення належного санітарного стану лісів, з метою запобігання розповсюдженню хвороб та шкідників лісу, недопущення втрати технічної якості деревини, провести **суцільну санітарну рубку загальною площею 40,9 га:**

квартал 13 виділ 6.1 площа 2,9 га;
квартал 39 виділ 28.1 площа 2,0 га;
квартал 55 виділ 7.1 площа 1,5 га;
квартал 58 виділ 14.1 площа 2,3 га;
квартал 61 виділ 7.5 площа 3,5 га;
квартал 61 виділ 7.6 площа 11,2 га;
квартал 61 виділ 20.1 площа 1,4 га;
квартал 64 виділ 17.2 площа 2,2 га;
квартал 67 виділ 7.1 площа 0,8 га;
квартал 67 виділ 9.1 площа 0,7 га;
квартал 71 виділ 2.2 площа 8,5 га;
квартал 71 виділ 17.4 площа 3,9 га.

Запроектовані заходи провести згідно вимог:

- «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 ;

- заліснення зрубів провести згідно діючих нормативів з дотриманням Правил відтворення лісів, затверджених Постановою КМУ від 01.03.2007 р. № 303.

Вивезення деревини з насаджень здійснювати одночасно з її заготівлею.

Очистку лісосік провести, дотримуючись Правил пожежної безпеки в лісах України.

Рубки провести на протязі одного року від дати отримання висновку з оцінки впливу на довкілля.

До акту додаються: плани обстежених лісових ділянок.

ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує державній лісовій охороні ДП «Черкаське військове лісництво» провести лісопатологічне обстеження по всім сосновим насадженням з метою визначення загальної площі осередку даних шкідників по Лісництву. За результатами обстеження надати зведену інформацію по даним осередкам до ДСЛП «Херсонлісозахист».

Акт складений в трьох примірниках:

1. ДП «Черкаське військове лісництво»
 2. Центрально – Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
 3. ДСЛП «Херсонлісозахист».
- Додаток: фотозвіт.

Начальник Центрально – Західного міжрегіонального
управління лісового та мисливського господарства

Сергій ПЕРОВ

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та
прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

Володимир БОБК

Головний лісничий ДП «Черкаське військове лісництво»

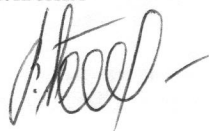
Олександр ПИЛЯВСЬКИЙ

Старший майстер ДП «Черкаське військове лісництво»

Олексій ЛИМАРЕНКО

Начальник відділу містобудування, архітектури, земельних
відносин, комунальної власності, житлово –
комунального господарства Виконавчого комітету
Руськополянської сільської ради

Валентина БОЛОТЮК